

Ang.
delegation för
anordningar
mot farsoten
spanska
sjukan.

Herr Lindqvist: Herr ordförande, stadsfullmäktige! Som ledamot av hälsovårdsnämnden har jag i dag från förste stadsläkaren fått mottaga en P. M, av följande innehåll:

»För omkring 14 dagar sedan visade sig helt plötsligt och oväntat en påtaglig stegring i influensaepidemien, som icke någon gång varit fullt utsläckt sedan dess första uppträdande i slutet av juli månad, och sjukdomen har av allt att döma vunnit synner-

ligen stor utbredning över hela staden. Tillströmningen till sjukhusen är på grund härav oerhört stor, vida större än någonsin under höstepidemien. Att kunna tillgodose de ökade kraven på sjukhusvård har varit förenat med stora svårigheter, alldenstund sjukhusen vid denna årstid äro starkt upptagna för vård av andra sjukdomar. Genom omgrupperingar och anlåtande av alla tänkbara reserver har dock ett betydande antal sjukplatser gjorts disponibla. Sålunda har Provisoriska sjukhuset å Södermalm helt upplåtits för influensasjuka och å Epidemisjukhuset har allt tillgängligt utrymme tagits i anspråk. Å sjukhuset S:t Göran har en tuberkulosavdelning utrymmts genom överflyttning till Söderby och å avdelningen för könssjuka har ock ett antal sjukplatser gjorts disponibla för influensavården. Från Katarina sjukhus hava sinnessjuka i görligaste mån överflyttats till sjukhuset vid Långbro. Å försörjningsinrättningen har ock ett antal platser ställts till förfogande. Ett nytt provisoriskt sjukhus har iordningsställt i f. d. sinnessjukhuset i Södermannagatan 13. Tillsammans utgör detta mellan 4 och 500 platser. Om ett par dagar torde ytterligare ett 50-tal platser kunna erhållas å försörjningsinrättningen samt ett 80-tal å allmänna barnhuset, som för detta ändamål välvilligt ställts till förfogande. Då emellertid under två av de sistförflutna dyggen mer än 100 influensasjuka införts till sjukhusen, är det uppenbart, att nu nämnda utrymme icke kan förslå för mer än några få dagar, därest epidemien fortfar i samma utsträckning som hittills. Huru därmed kan komma att förhålla sig är emellertid omöjligt att förutsäga.

Fortfar nu rådande situation, måste antingen ett betydande antal sjuka hänvisas till vård i hemmen, såsom ju ock sker i stora delar av vårt land, eller ock måste någon större för annat ändamål avsedd byggnad upplåtas för att i största hast anordnas till ett provisoriskt sjukhus.

En sådan anordning är emellertid givetvis förenad med synnerligen stora vanskligheter och även dryga kostnader. Dylika lokaler sakna i regel nödigt antal toaletter, vatten- och avloppsledningar, anordning för matlagning och diskning m. m. Det har ock varit förenat med de allra största svårigheter att för den utvidgade sjukvården erhålla erforderlig personal, ja kanske hela saken till och med kan komma att stranda härpå.

Jag tror emellertid, att klokheten bjuder att så långt som möjligt söka bereda allt även för denna eventualitet. Anlåtande

Ang.
delegation för
anordningar
mot farsoten
spanska
sjukan.
(Forts.)

Ang.
delegation för
anordningar
mot farsoten
spanska
sjukan.
(Forts.)

av denna utväg förutsätter emellertid snabba beslut och snabbt handlande. Härvid stöter man dock först och främst på svårigheten att erhålla upplåtelse av erforderliga lokaler till sjukvården. Detta fordrar nu alltför långa och omständiga förhandlingar med en hel del olika förvaltningar och dessa förhandlingar kunna även lätt resultera i ett avslag.

Detsamma gäller även beträffande nödig sjukvårdsmateriel och inventarier. Dessa äro nu alltjämt uppe i synnerligen högt pris och stå delvis icke ens att få i den fria handeln. Hos vissa av stadens förvaltningar finnas emellertid ansevärliga kvantiteter härutav, vilka för tillfället icke äro i bruk.

För tillgodoseendet av dessa krav tillåter jag mig därför föreslå tillsättandet av en utomordentlig kommission — ja, om man så vill, rent ut sagt en kommunal diktatur, frågan om en kommunal regering står ju också på dagordningen — bestående av tre personer med bemyndigande att å stadsfullmäktiges vägnar och med deras befogenhet i samråd med förste stadsläkaren besluta om tillhandahållande för sjukvården under nu pågående influensaepidemi av staden tillhörande byggnader, materiel och inventarier.

Skulle, dess bättre, några sålunda tilltänkta sjukvårdsanordningar för tillfället visa sig obehövlige, vore genom det föreslagna beslutet förvisso ingen olycka skedd, men saknad härav kan lätt leda till ödesdigra påföljder. Vi måste av allt att döma även för den närmaste framtiden räkna med möjligheten av epidemiens uppblössande vid olika tillfällen.

Stockholm den 31 mars 1919.

Ivar Andersson.»

Med anledning av förevarande promemoria hemställer jag, att stadsfullmäktige måtte besluta tillsätta en delegation av tre personer att i samråd med förste stadsläkaren hos stadens nämnder och styrelse påkalla tillhandahållande under nu pågående influensaepidemi av för sjukdomens bekämpande erforderliga, staden tillhöriga byggnader, materiell och inventarier.

Herr ordförande! Jag skall tillika hemställa, att stadsfullmäktige måtte med hänsyn till de svåra förhållanden, som för närvarande råda i detta avseende, omedelbart besluta om bifall till den av mig gjorda framställningen; och skall jag, sedan stadsfullmäktige därom beslutat, tillåta mig föreslå medlemmar i den av mig ifrågasatta delegationen.

Herr Borgström: Herr ordförande! Det är ju så, att det i en utomordentlig situation kräves, att man tillgriper utomordentliga medel. Stockholms stad tyckes nu sorgligt nog befinna sig i en, sådan utomordentlig situation, och då gäller det att man gör vad göras kan för att bekämpa denna farsot, som nu håller på att ånyo göra sitt inträde i samhället. Därför skall jag be att få tillstyrka den väckta motionen, och då det, för att beslut i ärendet skall kunna fattas i kväll, fordras, att beslutet blir enhälligt, tillåter jag mig hemställa, att stadsfullmäktige måtte enhälligt besluta att bifalla herr Lindqvists förslag.

Ang.
delegation för
anordningar
mot farsoten
spanska
sjukan.
(Forts.)

Herr vice ordföranden: Jag skall be att få förena mig med herr Borgström i hans yrkande.

Herr Lindqvist: Till kommitterade i detta fall hemställer jag, att stadsfullmäktige måtte utse herrar vice ordföranden, direktören Allan Cedesborg, stadsfullmäktig, bankdirektören Gerhard Magnusson, stadsfullmäktig, och auditören Juhlin-Dannfelt, stadsfullmäktig.

§ 51.

Fru Broomé: Herr ordförande, stadsfullmäktige! Även jag ber att få påkalla stadsfullmäktiges uppmärksamhet och intresse för en åtgärd, som avser att omedelbart bringa hjälp åt de familjer, som hemsökas av spanska sjukan. Vid föregående epidemi, i höstas, beslöto stadsfullmäktige ställa ett anslag av 30,000 kronor till Föreningen för välgörenhetens ordnande förfogande för att därigenom ekonomiskt bispringa de familjer, som råkat i svårt betryck till följd av sjukdomens härjningar. Nu är det utav vikt, att man redan från början, då vi stå inför en uppgående epidemi, upprepa denna åtgärd, och jag tillåter mig, sedan jag hört, att F. V. O:s styrelse för sin del redan haft saken under behandling och är villig att ånyo upptaga samma verksamhet, hemställa, att stadsfullmäktige måtte till förfogande av Föreningen för välgörenhetens ordnande ställa ett belopp av 30,000 kronor för att enligt beprövande av föreningens styrelse och under medverkan av de inom huvudstadens församlingar verksamma sjukvårdsföreningarna användas till understöd åt familjer, som träffats av nu rådande epidemi »spanska sjukan», samt att ifrågavarande medel måtte utgå av det å drätsel-

Ang. motion
om anslag till
understöd åt
familjer
hemsökta av
spanska
sjukan.

Ang. motion
om anslag till
understöd åt
familjer
hemsökta av
spanska
sjukan.
(Forts.)

nämndens första avdelnings stat för året uppförda anslag till oförutsedda utgifter.

Herr vice ordföranden: Med hänsyn till det allvarliga läget för ögonblicket vill jag hemställa, att stadsfullmäktige måtte fatta likadant beslut som i föregående fall och enhälligt omedelbart bifalla detta fru Bromées yrkande.

Herr Ström: Jag skall inte yrka avslag, då måhända här föreligger ett behov, som kanske inte på annat sätt än det av fru Bromée föreslagna kan för ögonblicket tillgodoses, men jag vill be att till protokollet få antecknat, att jag anser, att det borde vara ett stadens *eget* organ och icke en privat välgörenhetsinrättning, som handhar en dylik understödsutdelning, och att till ett kommande tillfälle man borde tillse, att ett sådant organ, om det nu icke finnes, kan upprättas.

Jag har intet yrkande.

Herr Borgström: Herr ordförande! Jag kan inte riktigt förstå herr Ströms invändning. Det stadens eget organ man i detta fall skulle kunna tänka sig, skulle väl vara stadens fattigvårdsstyrelse, och det vore väl så olämpligt som möjligt, att den finge hand om en dylik understödsverksamhet. Vill man nu träda omedelbart hjälpande emellan, kan det inte ske på annat sätt än, som stadsfullmäktige förut beslutat, med biträde av Föreningen för välgörenhetens ordnande.

Om förslaget nu emellertid möter den ringaste opposition, kan jag inte inse, att det är absolut nödvändigt att bifalla det nu genast, då jag förmodar, att Föreningen för välgörenhetens ordnande skulle kunna lämna Stockholms stad kredit på ett sådant anslag, men jag anser å andra sidan, att stadsfullmäktige böra göra allt vad göras kan för att omedelbart bekämpa sjukdomen, och jag tror, att det skulle göra ett litet ogynnsamt intryck, om vi icke bifalla fru Bromées yrkande med detsamma.

Jag ber, herr ordförande, att på anförda skäl få tillstyrka bifall till detsamma.

Herr Lindqvist: Jag har ingenting emot att biträda herr vice ordförandens hemställan, men jag vill ge uttryck åt samma uppfattning som herr Ström, att dylika angelägenheter böra för

framtiden skötas av Stockholms stad och icke av någon enskild barmhärtighetsinrättning, denna må vara hur förtjänstfullt skött som helst. Det gäller dock här en angelägenhet, som jag tror, att Stockholms stad mycket väl själv bör kunna sköta. I olikhet mot herr Borgström, som har den uppfattningen, att staden icke kan det, har jag den uppfattningen, att staden kan sköta det, då staden äger samma material och samma förutsättningar i övrigt härför som Föreningen för välgörenhetens ordnande.

Ang. motion
om anslag till
understöd åt
familjer
hemsökta av
spanska
sjukan.
(Forts.)

Fröken Wellin: Herr ordförande, stadsfullmäktige! Jag vill vända mig mot herr Ströms uttalande, att vi icke borde lämna detta anslag till Föreningen för välgörenhetens ordnande. Jag tror, att här i Stockholm kunde knappast ett sådant anslag läggas i vederhäftigare händer än i Föreningens för välgörenhetens ordnande och jag kan därför inte heller i detta fall instämma med herr Lindqvist. Jag vill därmed icke ha sagt, att Stockholms stad icke skulle kunna ordna det lika väl själv, men när vi ha en frivillig organisation, som arbetar så utomordentligt samvetsgrannt som Föreningen för välgörenhetens ordnande gör, tycker jag, att det finnes ingen anledning att vid ett tillfälle som detta gå den förbi.

Herr Björklund: Herr ordförande, stadsfullmäktige! Jag skulle inte vilja riva upp någon diskussion här om Föreningen för välgörenhetens ordnande och dess kvalifikationer att utföra just vad som här är yrkat av fru Bromée. Jag är emellertid av samma uppfattning som herrar Ström och Lindqvist, och jag skall be att få yrka, att fru Bromées hemställan remitteras för behandling i vanlig ordning. Detta behandlingssätt behöver inte draga någon längre tid, utan kan det gå ganska fort.

§ 54.

Herr ordföranden: Med denna dag avslutas stadsfullmäktiges innevarande arbetsår. Vi veta alla, att därmed också avslutas ett skede i stadsfullmäktigeinstitutionens liv. För första gången har det inträffat, att den svenska lagstiftaren ansett sig böra påbjuda upplösning av stadsfullmäktige och således förordna om nya val av samtliga stadsfullmäktige. Efter dessa nu förrättade nya val kommer inemot hälften av de nuvarande stadsfullmäktige att få överlämna

Avslutnings-
ord av herr
ordföranden
m. m.

framtiden skötas av Stockholms stad och icke av någon enskild barmhärtighetsinrättning, denna må vara hur förtjänstfullt skött som helst. Det gäller dock här en angelägenhet, som jag tror, att Stockholms stad mycket väl själv bör kunna sköta. I olikhet mot herr Borgström, som har den uppfattningen, att staden icke kan det, har jag den uppfattningen, att staden kan sköta det, då staden äger samma material och samma förutsättningar i övrigt härför som Föreningen för välgörenhetens ordnande.

Ang. motion
om anslag till
understöd åt
familjer
hemsökta av
spanska
sjukan.
(Forts.)

Fröken Wellin: Herr ordförande, stadsfullmäktige! Jag vill vända mig mot herr Ströms uttalande, att vi icke borde lämna detta anslag till Föreningen för välgörenhetens ordnande. Jag tror, att här i Stockholm kunde knappast ett sådant anslag läggas i vederhäftigare händer än i Föreningens för välgörenhetens ordnande och jag kan därför inte heller i detta fall instämma med herr Lindqvist. Jag vill därmed icke ha sagt, att Stockholms stad icke skulle kunna ordna det lika väl själv, men när vi ha en frivillig organisation, som arbetar så utomordentligt samvetsgrannt som Föreningen för välgörenhetens ordnande gör, tycker jag, att det finnes ingen anledning att vid ett tillfälle som detta gå den förbi.

Herr Björklund: Herr ordförande, stadsfullmäktige! Jag skulle inte vilja riva upp någon diskussion här om Föreningen för välgörenhetens ordnande och dess kvalifikationer att utföra just vad som här är yrkat av fru Bromée. Jag är emellertid av samma uppfattning som herrar Ström och Lindqvist, och jag skall be att få yrka, att fru Bromées hemställan remitteras för behandling i vanlig ordning. Detta behandlingssätt behöver inte draga någon längre tid, utan kan det gå ganska fort.

§ 54.

Herr ordföranden: Med denna dag avslutas stadsfullmäktiges innevarande arbetsår. Vi veta alla, att därmed också avslutas ett skede i stadsfullmäktigeinstitutionens liv. För första gången har det inträffat, att den svenska lagstiftaren ansett sig böra påbjuda upplösning av stadsfullmäktige och således förordna om nya val av samtliga stadsfullmäktige. Efter dessa nu förrättade nya val kommer inemot hälften av de nuvarande stadsfullmäktige att få överlämna

Avslutnings-
ord av herr
ordföranden
m. m.